

Je hoort hem wel,

maar je ziet hem niet

Erik en zijn familie luisteren en kijken naar een bijzonder mooi audio- en videosysteem met een Denon AVC-A1XV versterker, een Denon AVC-A1XV dvd-speler, 5 B&W NT-8 luidsprekers, een B&W ASW 675 actieve subwoofer en een Projection Design Action! beamer. Bijzonder is dat de installatie volledig is 'weggebouwd' in het onlangs geheel vernieuwde, op maat gemaakte interieur. Nog specialer is dat de installatie onderdeel uitmaakt van een volledig geautomatiseerd systeem waarmee niet alleen audio, video en verlichting worden gestuurd en gemonitord, maar ook het zwembad buiten en de diverse onderdelen van de eigen waterzuiveringsinstallatie.

Hoewel het reeds enkele weken lente is, wil het met het voorjaar nog niet zo geweldig vlotten als we op weg gaan naar de hoofdpersoon van deze aflevering van Sound & Sightseeing. Dit hindert ons niet te genieten van het bijzonder fraaie landschap van West Friesland, dat zich kenmerkt door grote stukken 'niets', onderbroken door fraaie boerderijen, vaarten en pittoreske dorpjes met onbekende namen. Het uiteindelijke doel van onze rit bevindt zich buiten zo'n dorpje, aan het eind van een doodlopende weg, midden in het weiland. Daar staat een grote boerderij met bijgebouwen, en een grote fraaie tuin met zwembad.

De boerderij wordt bewoond door Erik, zijn vrouw Nell, hun zoons van 19 en 21 jaar, een neef van Nell, de nodige schapen, geiten en kippen, drie Schotse hooglanders, een hond en vier katten. Via de hal en de grote leefkeuken betreden we de grote en ontzettend gezellige woonkamer. Op de vloer ligt hout en ook het witte plafond is overvloedig voorzien van houten balken. De woonkamer bestaat uit drie in elkaar overlopende delen: een grote kamer met een reusachtige tafel annex poolbiljart, een middenstuk met twee grote banken, een open haard, een audio/video installatie en een gedeelte met een vleugel, boe-

kenkasten en een paar fauteuils. Onlangs heeft de familie het huis compleet verbouwd. Hiervoor is een compleet houten interieur -in Engelse stijl- ge-

maakt voor alle drie de ruimtes. Hoewel verschillend, vormen de drie ruimtes hierdoor toch een geheel. In het kader van deze rubriek concentre-

ren we ons op het middelste deel, waar zich de installatie zou moeten bevinden. Inderdaad, 'zou moeten bevinden'... alleen is er niets van te zien. Bij nader onderzoek ontdekken we boven de banken een uitstaande 'lift' uit het plafond, met daarop de beamer. We bevinden ons dus toch in de goede ruimte. De beamer is gericht op het grote wandmeubel aan de andere kant van de kamer, dat door de verschillen in diepte ook wel iets wegheeft van een kerkorgel. In eerste instantie denk ik dat het projectiescherm zich wel achter de bovenste drie langwerpige deuren zal bevinden. Dit blijkt niet het geval. Het geluidsdoorlatende scherm bevindt zich in het plafond voor de kast. Achter de drie deurtjes bevindt zich een deel van Erik's verzameling films op dvd. De rest bevindt zich in de kamer met het biljart, samen met alle muziek dvd's. En een kast in de hal aan de andere kant van de woonkamer biedt plaats aan een uitgebreide verzameling 'series' op dvd, met de nadruk op SF en Fantasy (Star Trek, X-Files, FarScape, Buffy).

Terug naar de kast. Links en rechts van de verzameling dvd's en eronder zijn stukken van de kast voorzien van een soort geluidsdoorlatend materiaal, dat een beetje doet denken aan de frontjes van oude radio's. Het blijken deurtjes te zijn waarachter zich drie ingebouwde B&W NT8 luidsprekers bevinden. Hieronder is de kast voorzien van een grote ruimte, met volledig afneembaar front. Hier vinden we links een Denon DVD-A1 XV dvd-speler, een Dreambox satelliet ontvanger en een Neuston kastje, waarmee alle audio en videobestanden van een computer in een andere ruimte in het systeem gehaald kunnen worden. In het midden bevindt zich een actieve B&W ASW 675 subwoofer die in het beton is verankerd. Het rechtse deel biedt plaats aan de Denon AVC-A1XV versterker die zo groot is dat hij dwars in de kast is geplaatst. De beide NT8 achtersprekers blijken te zijn verwerkt in het plafond boven de bank. De bedie-

Erik's installatie:

Speakers	: 5 B&W Signature 8NT	€ 10.400,00
Subwoofer	: B&W ASW 675	€ 1.300,00
Versterker	: Denon AVC-A1XV	€ 6.199,00
Dvd-speler	: Denon DVD-A1XV	€ 3.599,00
Lcd-projector	: Projection Design Action One mk III	€ 8.490,00
Projectiescherm (el.)	: 16:9, 240 x 135, drop 35 cm.	€ 1.821,60
Projectorlift	: PJ-Lift 01	€ 2.994,00
Afstandsbediening	: Universal Electronics Nevo, incl. NevoStudio en NevoMedia	€ 850,00
IR brug	: Universal Electr. NevoLink	€ 200,00
Speakerkabel voor	: Oehlbach Air Blue 4, 6x 2m	€ 2.000,00
Speakerkabel achter	: Oehlbach Air Blue 4, 4x 9m	€ 2.600,00
Interlinks	: DVD-D1000 XXL series (10m)	€ 350,00
	: NF 214 subwoofer masterset (2m)	€ 47,00
	: Denon link	
	: 2x NF214 Master set voor Neuston en Dreambox (2x 1m)	€ 130,00
Stroom	: 1 XXL series powersocket 707	€ 599,00
Totaal:		€ 41.579,60

Alle apparatuur is gekocht via Erno Hannink van EADHome.

Het interieur is gebouwd door Jacobse LivinStyle uit Goes

TOP 5

1. Donald Fagen - The Nightfly (dvd-A)
2. Pink Floyd - Dark side of the Moon (sacd)
3. Jamie Cullum - Twenty Something (sacd)
4. Khalil Chahine - Mekhtub
5. Andreas Vollenweider - Cosmopol

TOP 5 Classic

1. Vangelis - Mythodea (dvd)
2. Gustav Holst - The Planets / The Halle Orchestra / Mark Elder (sacd)
3. Moussorgsky - Pictures at an Exhibition / Wiener Philharmoniker (sacd)
4. Vangelis - El Greco
5. Ravel - Daphnis et Chloé

TOP 5 Electronisch/Ambient

1. Jean Michael Jarre - Aero
2. Riuichi Sakamoto - Left Handed Dream
3. Ron Boots - Too many Secrets
4. Van Zyl and Gulch - Regeneration Mode
5. Epiphany - MindScapes

ning van het systeem geschiedt via een lcd-display in de wand links van de kast. Het display is uitneembaar en wordt ook vanaf de bank als remote gebruikt. Het audio videosysteem is onderdeel van een groter AMX automatiseringssysteem waarmee ook het licht kan worden bediend. En waarmee straks - als de software klaar is - ook het zwembad, de verlichting buiten, de verschillende onderdelen van de eigen waterzuiveringsinstallatie en de bewatering van het land kan worden bediend en de diverse storingsgevoelige onderdelen gecontroleerd.

Duurder niet perse beter

Erik is 46 jaar oud en afkomstig uit de automatisering, waarin hij zo ongeveer iedere functie heeft bekleed die er te bedenken is. "Als crisismanager werkte ik van half zes 's ochtends tot 11 uur 's avonds, altijd tegen een deadline en ik was doodmoe", vertelt Erik. Toen de neef van mijn vrouw, die ook hier woont, een vierde generatie computertaal had ontwikkeld zijn we samen, in dit pand, een softwarebedrijf begonnen. Daarmee hebben we genoeg geld verdiend om te kunnen zeggen: 'we gaan rentenieren'. Nou ben ik niet iemand die lang stil kan zitten. Parallel aan het werk is muziek altijd een hele belangrijke factor in mijn leven geweest." Als jongetje van elf jaar kocht Erik, na lang sparen, een Vindex platenspeler van 190 gulden, met een verzamelepe van Burt Bacharach en 'Atom Heartmother' van Pink Floyd. "Daar zat echt een bliken rotgeluid in, maar ik had al snel in de gaten dat het een stuk beter klonk als ik de speakers op de grond zette en er in het midden tussenin ging liggen. Met een rolmaat had ik de precieze punten op de grond gemarkeerd. Vervolgens krijg je een normale evolutie van het ene setje naar een volgend duurder setje, naar losse componenten en betere speakers. Tegelijkertijd leerde ik ook luisteren. Ik kreeg al snel in de gaten dat duurder niet perse beter is, maar dat het vooral om de goede combinatie gaat. Op een gegeven moment draaide ik met een Yamaha versterker, een Philips draaitafel met tiptoetsen en Deense speakers die ik bij

de Tandy had gekocht, maar die echt ontzettend goed klonken."

Met vrouw en kinderen deden ook budgetproblemen hun intrede... en katten, die steeds weer in het speakerdoek gingen hangen. De speakers moesten dus de lucht in, maar aan het klinken kreeg Erik het niet. Na allerlei speakers te hebben geprobeerd (en ook zelf te hebben gebouwd) gaf Erik het op en kocht een Bose Lifestyle 12 systeem met een subwoofer en vijf melkpak speakers. "Bij Bose is de plaatsing niet zo relevant en er is veel aan het geluid te corrigeren. Die set klonk overigens niet slecht, maar had wel dat typische 'Bose geluid', waarbij iets in het midden ontbreekt en met een vrij dominante bas."

Denon en B&W

Na zes jaar met Bose te hebben gedraaid, werd deze set vervangen door een Pioneer 747 cd/dvd-speler, een Marantz surroundversterker en Elac luidsprekers, in combinatie met een grote breedbeeld tv die in de hoek stond, maar tegelijk ook een kwart van de kamer innam. "Langzaam ontwikkelde zich het huidige idee. Ik wilde geen lcd vanwege de kwaliteit en plasma vond ik veel te duur. Zo kwam ik op het idee van een beamer en een volledig ingebouwde installatie. Eerder had Jacobse Livinstyle uit Goes een keuken voor ons gemaakt en ik ben weer eens met ze gaan praten. Uiteindelijk hebben ze voor ons het hele interieur gemaakt, gebaseerd op de stijl die we al hadden. Dit alles is in overleg gegaan met Erno Hannink van EAD Home, die is gespecialiseerd in domotica, audio en video." Na een aantal gesprekken was duidelijk wat de bedoeling was: geen tv, niets meer in de weg en geen concessie aan beeld en geluidkwaliteit.

"Erno gaf ons per component een aantal alternatieven, alleen wat betreft de in te bouwen speakers was hij heel stellig dat het B&W moest zijn. En vijf gelijkwaardige speakers. Veel mensen onderschatten het belang van de centerspeaker. Wat betreft de AV-versterkers was ik meteen heel erg onder de indruk van de diepte van de Denon AVC A1. Ik zocht een flexibele versterker omdat ik

zowel audiofanaat als filmfan ben. Vaak zijn dit soort versterkers toch een soort compromis, maar daar merk je hier niks van. Een gewone cd draai ik zo puur mogelijk, in de direct mode en voor films en andere formats heeft hij ook alles in huis. Een bijkomend argument was dat de versterker beschikt over tien gelijkwaardige eindversterkers, zodat alle vijf de NT8 speakers gebiwired kunnen worden. Dat werpt meteen zijn vruchten af als je een mooie sacd draait."

De vormgeving van het audio/video deel van de operatie verliep zeer voorspoedig, in samenwerking met EAD Home en de meubelmaker. Toen de kasten eenmaal uitgerekend en klaar waren, is de hele huiskamer en het plafond gestript, voorzien van een speciale pleisterlaag en waar mogelijk geïsoleerd. Vervolgens zijn de kamers weer helemaal opgebouwd in de gewenste Engelse stijl.

De automatisering van de rest van de componenten verliep wat minder vlot. "Na vijf maanden praten en overleggen hadden we eind december 2004 de de-

cumenten klaar met de beschrijving van de gewenste functionaliteit. Vervolgens kregen we allerlei problemen met de AMX leverancier, die uiteindelijk slechts 70% van de hardware kon leveren en 40% van de functionaliteit, door gebrek aan hard- en software. Uiteindelijk hebben we de rest van de hardware van een andere leverancier gekregen en momenteel is de programmeur bijna klaar met de software. Als het goed is, draait het hele systeem eind april 2006."

Muziek

Na jaren passief van muziek te hebben genoten is Erik in 1993 ook zelf muziek gaan maken, op zolder, met een Roland synthesizer, een computer en wat randapparatuur. Het resultaat was een soort van elektronische ambient muziek. Onder de naam Epiphany heeft hij in 1999 en 2001 zelfs twee cd's uitgebracht. Vanuit het zelf musiceren raakte Erik geïnteresseerd in opnametechniek, volgde een cursus geluidstechniek voor theater en bekwaamde zich in eerste instantie in live geluid en later opnametechniek. Momenteel is hij bezig met het opzetten van een eigen bedrijfje voor hoogwaardige opnames op locatie, gericht op de kleinere bands met de kleinere budgetten. Toen Erik in de jaren zeventig muziek begon te kopen, hield hij van Pink Floyd, Led Zeppelin, Grand Funk Railroad en Rory Gallagher. Inmiddels is zijn smaak een stuk breder geworden. Hij houdt van symfonische rock, klassieke muziek, heavy metal, jazz en de minder commerciële varianten van elektronische experimentele muziek. Hij heeft inmiddels zo'n duizend cd's die her en der over het huis zijn verspreid, net als de verzameling van achthonderd dvd's. "Volgens mijn kinderen koop ik elke dag een dvd, maar dat is niet zo", lacht Erik. "Ik denk dat ik vijf dvd's per maand koop en een paar cd's. Vroeger ging ik echt alle platenbakken af, maar nu koop ik veel gericht, vaak via internet. Je hoort iets, je kijkt wie het is, wie er heeft mee gespeeld, wie de producer is en welke andere dingen deze mensen hebben gedaan en zo kom je verder."

In de herfst en de winter maakt Erik veel gebruik van de installatie, toch al gauw

een paar uur per dag. In de zomer wordt er veel minder gekeken, dan is Erik liever buiten. "De laatste maanden ben ik bezig met het opzetten van mijn opname bedrijfje, waardoor ik momenteel ook wat minder luister. Maar als ik een nieuwe cd of dvd heb, dan ga ik er altijd echt voor zitten."

Omdat het interview overdag plaatsvindt en de woonkamer niet van verduistering is voorzien, is het niet mogelijk om beeld op kwaliteitsniveau te bekijken. We besluiten daarom om alleen maar te luisteren. Erik draait onder meer 'The Nightfly' op dvd-audio, 'Aero' van Jean Michel Jarre op dvd (met speciale 5.1 mixen), 'Twenty Something' van Jamie Cullum op sacd, Dark Side of the Moon' op sacd en 'The Turn of a friendly Card' van the Allan Parsons Project op 24 bit 192 kHz format.

De weergave is erg mooi en extreem gemakkelijk, lekker los, helder en zeer gedetailleerd. Het laag is stevig, maar aangenaam droog en gecontroleerd. In eerste instantie valt het op dat het beeld, door de plaatsing van de frontspeakers erg hoog staat. En omdat je onder de achterspeakers zit, krijg je een beetje het idee van een bioscoop. Maar na een paar nummers let je daar eigenlijk niet meer op en zit je op je gemak te genieten van een zeer prettige installatie die je helemaal niet ziet, maar die wel een hele hoop laat horen en dat is een aparte gewaarwording. Jammer dat er geen films gekeken kunnen worden. Op de een of andere manier voel ik dat ik daarbij ook niet teleurgesteld zou worden.

Voor de toekomst heeft Erik op geluidsgebied voorlopig geen plannen. "Een wat stillere projector zou wel fijn zijn, maar verder is het niet gemakkelijk om iets te veranderen, dat is natuurlijk wel de consequentie van dit hele verhaal. Het is een hele dure set, dat weet ik en hij is niet perfect, dat weet ik ook. Maar hij klinkt beter dan alles wat ik ooit heb gehad en alles is precies zoals we het willen hebben, dus ik denk niet dat er voorlopig iets verandert."